– CONFESSIO EST REGINA PROBATIONUM –
– PROBATIO PROBATISSIMA –
– CONFESSIO FACTA IN JUDICIO OMNI PROBATIONE MAJOR EST –

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR
AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB

Udjenza ta' nhar il-Gimgha, 6 ta' Dicembru, 2019

Avviz tat-Talba numru: **236/2019**

DELTA PROJECTS LIMITED
[REG. NRU. C-61526]

VERSUS

SPORTMALTA

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar id-29 ta' Awwissu, 2019 mill-attrici li permezz tieghu talbet lil dan it-Tribunal jikkundanna lill-konvenuta thallasha l-ammont ta' tlett elef, seba' mija, hamsa u sebghin ewro u seba' u tmenin centezmi (€3,775.87c) rapprezentanti bilanc ta' hlas ghal xatba u struttura ta' l-azzar ghar-riklamar fuq ordni tal-konvenuta, liema xoghol sehh fix-*Shooting Range* gewwa Ta' Kandja limiti tas-Siggiewi, hekk kif ahjar deskritt fl-istess Avviz tat-Talba. L-attrici talbet ukoll l-ispejjez tal-proceduri gudizzjarji odjerni u kif ukoll dawn marbuta ma' zewg ittri gudizzjarji, wahda datata 28 ta' Mejju, 2019 (nru. 938/2019) u ohra datata 14 ta' Awwissu, 2019 (nru. 1585/2019). Dwar imghaxxijiet, l-attrici ma specifikat xejn.

Ra li ghad li debitament notifikata bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenuta naqset milli tipprezenta risposta fit-terminu preskritt mil-ligi ghal dan il-ghan. Madanakollu, deher difensur ghan-nom tal-konvenuta li kien iddikjara formalment li l-istess ma kinitx sejra tikkontesta l-pretensjoni attrici u li, sussegwentement, prezenta nota t'ammissjoni.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa;

Ra l-atti processwali kollha;

Jikkunsidra;

Fl-ewwel udjenza quddiem dan it-Tribunal, dik ta' nhar l-Erbgha, 20 ta' Novembru, 2019, deher difensur ghall-konvenuta li gharraf lit-Tribunal illi ma kienx ser ikun hemm kontestazzjoni ghall-istanza attrici. Fil-verbal relattiv, u wara li l-kawza kienet issejhet, hemm registrat hekk: "*Aktar tard deher difensur ghall-Konvenuta u wara li gie mgharraf mit-Tribunal b'dak registrat fil-verbal, irrileva illi fi kwalsiasi kaz il-Konvenuta ma kinitx sejra tikkontesta l-azzjoni attrici. F'dan ir-rigward, it-Tribunal stieden lid-difensur biex jirregola l-posizzjoni tal-Konvenuta sal-udjenza li jmiss*" (ara *a fol*. 14). Sussegwentement, senjatament fil-21 ta' Novembru, 2019, giet formalment prezentata nota ta' ammissjoni da parti tal-konvenuta li kienet taqra testwalment hekk: "*Li permezz taghha* [il-konvenuta] *tiddikjara li qieghda tammetti t-talba tas-socjeta' attrici fl-ammont ta' tlett elef, seba' mija, hamsa u sebghin ewro u seba' u tmenin centezmi (€3,775.87).*" (ara *a fol*. 16).

It-Tribunal ezamina l-provi dokumentarji mressqa u ra l-atti kollha tal-proceduri;

It-Tribunal jikkunsidra;

In vista ta' l-ammissjoni tal-konvenuta, registrata informalment fl-udjenza ta' l-20 ta' Novembru, 2019 u wara formalment permezz ta' nota tal-21 ta' Novembru, 2019, dan it-Tribunal m'ghandux triq ohra ghajr li jiddikjara lill-istess konvenuta bhala debitrici tal-kumpannija attrici u, bhala korollarju naturali, li l-konvenuta hi tenuta thallas lill-istess attrici l-ammont mitlub ta' tlett elef, seba' mija, hamsa u sebghin ewro u seba' u tmenin centezmi (€3,775.87c). Tali ammissjoni saret bla ebda kundizzjoni u, allura, tattira wkoll l-obbligu fuq il-konvenuta li tindennizza lill-kumpannija attrici l-ispejjez gudizzjarji ta' dawn il-proceduri, inkluz dawk accessorji ghalihom (i.e., l-ittra ufficjali citati *supra*) u kif ukoll il-hlas ta' l-interessi fuq l-ammont ta' sorte kif domandat, nonostante li talba specifika ghal hekk ma saritx.

Hu principju antik illi "confessio est regina probationum"[1], cioè li l-ammissjoni hija l-aqwa forma t'evidenza li parti tista' tressaq ("probatio probatissima"[2]). Addizzjonalment, l-ammissjoni (jew konfessjoni) da parti tal-konvenuta f'dan il-kaz ma kinitx wahda li rrizultat minn xi dokument jew minn xi inferenza li wiehed jista' jislet mill-provi migjuba mill-parti attrici, izda kienet wahda sottomessa u moghtija spontanjament u formalment mill-konvenuta. Ghalhekk, hekk kif tghid il-massima

[1] Dwar dan il-principju ara, *inter alia*, **Carmelo Bonnici noe v. Ronald Farrugia et** (Appell Superjuri, 26 ta' Ottubru, 1970; mhux pubblikata); **Massimo Vella v. V. Petroni (Imports) Ltd** (Appell Inferjuri, 28 ta' Novembru, 2007); **Galscer & Bilom Ltd v. Anthony Azzopardi** (Appell Inferjuri, 22 ta' Mejju, 2009); u **APS Bank Ltd v. Francis Xavier Micallef** (Appell Inferjuri, 7 ta' Lulju, 2010).

[2] Dwar dan ara "Massime, Enunciazioni e Formule Giuridiche Latine" (Hoepli 1993) ta' **Umberto Albanese**, f'pagna 295. Ara wkoll "Il Latino In Tribunale: Dizionario dei Broccardi e Termini Latini" ta' **Federico del Giudice** (Simone ed. IV, 2011), f'pagna 260 fejn hemm maghdud, *inter alia*, li, "*Con il termine probatio probatissima si è soliti fare riferimento alla confessione che è il mezzo probatorio per eccellenza*."

Latina, "confessio facta in judicio omni probatione major est",[3] li tfisser illi ammissjoni maghmula fi procediment gudizzjarju (jew formalment waqt xi proceduri ohra ta' indole gudizzjarja jew kwazi-gudizzjarja) ghandha aktar forza u qawwa minn kwalsiasi evidenza ohra. Infatti, nsibu ritenut illi, "*Se resa in giudizio essa vincola il giudice, il quale dovrà ritenere raggiunta la prova in ordine alla veradicità dei fatti ammessi, traendone ogni conseguenza in sede di decisione della causa*."[4]

GHALDAQSTANT, ghall-motivi fuq imfissra u fid-dawl ta' l-ammissjoni tal-konvenuta, it-Tribunal qed jaqta' u jiddeciedi din il-kawza billi jilqa' t-talba attrici kif dedotta u jiddikjara li l-konvenuta hi debitrici tal-kumpannija attrici fl-ammont ta' tlett elef, seba' mija, hamsa u sebghin ewro u seba' u tmenin centezmi (€3,775.87c). L-imghax bir-rata ta' 8% fuq tali ammont ghandu jiddekorri mid-data tan-notifika ta' l-ittra ufficjali tal-14 ta' Awwissu, 2019 (nru. 1585/2019), ossia mit-22 ta' Awwissu, 2019 (ara *a tergo* ta' *fol*. 4) u jinqa' ghaddej sad-data tal-hlas effettiv u finali. L-ispejjez tal-prezenti proceduri, inkluz dawk marbuta ma' l-ittra ufficjali tat-28 ta' Mejju, 2019 (nru. 938/2019) u ma' l-ittra ufficjali ta' l-14 ta' Awwissu, 2019 (nru. 1585/2019), jkunu a karigu ta' l-istess konvenuta.

***ft*. AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB**
Gudikatur

***ft*. ADRIAN PACE**
Deputat Registratur

---

[3] Dwar dan ara "Trayner's Latin Maxims" (Sweet & Maxwell, 4th edition, 1993) pp. 92–93.
[4] Ara "Il Latino In Tribunale: Dizionario dei Broccardi e Termini Latini" ta' **Federico del Giudice** (Simone ed. IV, 2011) pagna 67.